

การพัฒนาทักษะรำวงมาตรฐานโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

THE DEVELOPMENT OF STANDARD RAMWONG DANCE SKILLS THROUGH PEER-
ASSISTED LEARNING AMONG GRADE 8 STUDENTS AT WAT PHRASRIMAHADHAT
SECONDARY DEMONSTRATION SCHOOL, PHRANAKHON RAJABHAT UNIVERSITY

¹ชุลีรัตน์ ลำนาค Chuleerat Lamnak ²อดิพงษ์ ชัยวาสิ Atipong Chaivasee

^{1, 2}โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Wat Phrasrimahadhat Secondary
Demonstration School, Phranakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author E-mail: chuleerat@pnru.ac.th

Article Received: April 01, 2026. Revised: August 22, 2026. Accepted: August 25, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะรำวงมาตรฐานโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 2) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะรำวงมาตรฐานโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 46 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะรำวงมาตรฐานโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 2) แบบวัดทักษะรำวงมาตรฐาน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว (One-sample t-test) เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.74/92.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และ 2) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีคะแนนทักษะรำวงมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 27.78 คะแนน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 24 คะแนน หรือร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รำวงมาตรฐาน, การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน, ทักษะนาฏศิลป์

Abstract

This research article aimed to: 1) develop lesson plans on standard Ramwong dance skills using peer-assisted learning, and 2) investigate the outcomes of developing students' standard Ramwong dance skills through peer-assisted learning. The study employed one-shot case study research design. The sample consisted of 46 Grade 8 students (Mathayomsuksa 2/1) in the 2025 academic year at Wat Phrasrimahadhat Secondary Demonstration School,

Phranakhon Rajabhat University. The participants were selected using cluster random sampling, with the classroom as the sampling unit. The research instruments included: 1) lesson plans on developing standard Ramwong dance skills through peer-assisted learning, and 2) a standard Ramwong dance skills assessment form. The instrument showed an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.82 using Cronbach's alpha. Data were analyzed using mean, standard deviation, instructional efficiency (E_1/E_2), and one-sample t-test to compare with the 80% criterion

The findings revealed that: 1) the developed lesson plans demonstrated an efficiency of 81.74/92.61, which exceeded the established criterion of 80/80; and 2) the students who learned through peer-assisted learning achieved a mean score of 27.78 in standard Ramwong dance skills, which was significantly higher than the criterion score of 24 points (80%) at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Standard Ramwong, Peer-Assisted Learning, Dance Skills

บทนำ

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ ความงดงาม และภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ในสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อีกทั้งแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังชี้ให้เห็นว่า หากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นโดยเฉพาะการทำงานร่วมกับเพื่อนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและยั่งยืนมากขึ้น

ในส่วนของร่างมาตรฐาน ซึ่งเป็นนาฏศิลป์ไทยประเภทหนึ่ง มีพัฒนาการมาจากการละเล่นพื้นบ้านที่เรียกว่า “รำโทน” และได้รับการปรับปรุงให้มีแบบแผนชัดเจนขึ้นในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยมีการกำหนดท่ารำ เพลง และการแต่งกายให้เป็นมาตรฐาน เพื่อใช้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคีและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย (กรมศิลปากร, 2554) อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศิลปะ ในส่วนของนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนบางส่วนยังปฏิบัติท่ารำมาตรฐานได้ไม่ถูกต้องตามแบบแผน และยังไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร โดยจากการวิจัยที่ผ่านมาได้บูรณาการท่ารำกับการออกกำลังกายในรายวิชาพลศึกษา ซึ่งช่วยส่งเสริมการเคลื่อนไหวและความสนุกสนานในการเรียนรู้ (ประพันธ์ ถ้านาค และชูลีรัตน์ ถ้านาค, 2565) อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวยังมุ่งเน้นด้านการเคลื่อนไหวทางกายเป็นหลัก อาจยังไม่สามารถพัฒนาความถูกต้องของท่ารำตามแบบแผน และความกล้าแสดงออกของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม เช่น การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือการใช้กิจกรรมที่เน้นการสื่อสารและการแสดงออก จึงอาจเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทั้งทักษะการปฏิบัติท่ารำมาตรฐานและความมั่นใจของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชวลิต ชูกำแหง (2551) ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง

รวมถึงงานวิจัยของศุภิตา แชมเพชร (2543) ที่พบว่า การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถช่วยพัฒนาทักษะและความมั่นใจของผู้เรียนได้

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนมีความจำเป็น โดยเฉพาะการนำแนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ในการพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน เนื่องจากเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือกัน ได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจทำซ้ำได้ถูกต้องและมีความมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น ดังนั้น การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน” จึงมีความสำคัญทั้งในด้านการพัฒนาผู้เรียน และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นที่เน้นการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว (One-shot case study) โดยวัดผลหลังเรียน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และเพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ห้อง ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 174 คน โดยมีลักษณะคล้ายคลึงกัน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 46 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายหน่วย เพื่อพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยศึกษาจากการค้นคว้าเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้อง และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงศึกษาค้นคว้าแบบเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลารวม 4 คาบเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ประเมินความสอดคล้อง ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบประเมินความคิดเห็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เมื่อนำความคิดเห็นจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยคุณภาพของสื่อการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 4.91 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด

2.2 แบบวัดทักษะร่วางมาตรฐาน ผู้วิจัยสร้างแบบวัดทักษะร่วางมาตรฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ 3 หมายถึง ดีมาก 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง พอใช้ และ 0 หมายถึง ปรับปรุง และกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ในหัวข้อต่อไปนี้ 1. ความถูกต้องของทำรำ 2. ความสอดคล้องกับจังหวะเพลง 3. ความอ่อนช้อยและความสวยงาม 4. ความพร้อมเพรียง 5. การนุ่งโจงกระเบน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ประเมินความสอดคล้อง ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของการจัดการเรียนรู้และนำมาคำนวณค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อหาความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.82

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 กำหนดเป้าหมาย ผู้วิจัยได้แจ้งให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย เกี่ยวกับการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยทราบอย่างชัดเจน

3.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ คาบเรียนที่ 1 ครูให้นักเรียนบรรยายถึงการแสดงร่วางมาตรฐานที่นักเรียนรู้จักหรือคุ้นเคยให้ครูฟัง เช่นประวัติความเป็นมา หรือนักเรียนเคยปฏิบัติร่วางมาตรฐานหรือไม่ ถ้าเคย คือเพลงอะไร โดยครูให้นักเรียนปฏิบัติให้ครูดู และครูสอบถามนักเรียน เรื่องร่วางมาตรฐานเพลงงามแสงเดือน ถึงคำร้อง ทำนองเพลง รวมถึงทำรำ เป็นต้น

ขั้นสอน คาบเรียนที่ 2 ครูอธิบายเกี่ยวกับร่วางมาตรฐาน ประวัติความเป็นมา รูปแบบการแสดง เครื่องแต่งกาย คำร้อง ทำนองเพลง ทำรำ โอกาสที่ใช้ในการแสดงให้นักเรียนฟัง และสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง ครูเปิดวีดิทัศน์ตัวอย่างการแสดงร่วางมาตรฐานให้นักเรียนดู ครูได้ทดสอบนักเรียน โดยการที่ครูนั้นปฏิบัติทำร่วางมาตรฐานให้นักเรียนดู และให้นักเรียนตอบทีละคน ถึงทำรำที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนดู ชื่อทำรำอะไร ใช้กับร่วางมาตรฐานเพลงใด โดยครูจะถาม คนละ 2 คำถาม หลังจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ออกเป็นกลุ่มละเท่าๆ กัน ครูสอนนักเรียนร้องเพลง เพลงงามแสงเดือน ซึ่งเป็นเพลงลำดับที่ 1 ของเพลงร่วางมาตรฐาน ครูสอนนักเรียนปฏิบัติทำรำเพลงงามแสงเดือน โดยเริ่มจากส่วนมือ ส่วนหัว และส่วนเท้า นักเรียนฝึกปฏิบัติทำรำเพลงงามแสงเดือน เข้ากับเพลงจำนวน 6 รอบไปพร้อมกับครู

ขั้นสรุป คาบเรียนที่ 3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ไปฝึกปฏิบัตินอกเวลา เพลงงามแสงเดือน โดยให้เพื่อนในกลุ่มที่สามารถปฏิบัติทำรำได้อย่างถูกต้องเป็นผู้นำในการฝึกซ้อม ซึ่งครูได้แจ้งให้นักเรียนในกลุ่มของตนเองทราบว่าตัวแทนที่รำได้ หรือรำได้อย่างถูกต้องในกลุ่มของตนเองมีใครบ้าง และแจ้งกำหนดการในการสอบปฏิบัติให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน (เก็บคะแนนเป็นกลุ่ม 30 คะแนน) รวมถึงให้นักเรียนทำใบงานเรื่องร่วางมาตรฐาน คำชี้แจงคือ ให้นักเรียนบอกชื่อทำรำร่วางมาตรฐาน ทั้ง 10 เพลง โดยในใบงานจะมีการระบุชื่อเพลงร่วางมาตรฐานไว้ให้ตามลำดับ ซึ่งเป็นการสอบเก็บคะแนนในห้องเรียน โดยบอกกำหนดการสอบให้นักเรียนทราบล่วงหน้าเพื่อให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมในสอบ (คะแนนรายบุคคล 10 คะแนน)

ขั้นทบทวน คาบเรียนที่ 4 ครูทบทวนเนื้อหาสาระ เรื่องร่วางมาตรฐาน และสุ่มนักเรียนถามเกี่ยวกับเรื่องร่วางมาตรฐาน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัย ชักถามเพิ่มเติมในเนื้อหาสาระ และเตรียมความพร้อมในการสอบ รวมถึงเน้นย้ำกำหนดการต่าง ๆ อีกครั้ง ถึงการสอบปฏิบัติทำรำเพลงงามแสงเดือน และการสอบเก็บคะแนนเรื่องใบงานร่วางมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทักษะร่วางมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จากการประเมินระหว่างเรียนและหลังเรียน นำข้อมูลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ ดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย เรื่อง การพัฒนาพัฒนาทักษะร่วางมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ในเปรียบเทียบข้อมูลคะแนนทักษะร่วางมาตรฐานหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบทีแบบอิงเกณฑ์ สำหรับการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มเดียว (One Sample t - test) ที่มีกลุ่มเป้าหมายมากกว่า 30 จะใช้การทดสอบค่าซี (Z-test) เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ($n \geq 30$) และไม่ทราบความแปรปรวนของประชากร (σ^2)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะร่วางมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาในรายวิชาศิลปะ 3 (ศ 22101) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 แผน ระยะเวลารวม 4 คาบเรียน เมื่อหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะร่วางมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.74/92.61 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2)
เกณฑ์มาตรฐานผลการวิเคราะห์	80	80
แปลผล	81.74	92.61
	สูงกว่าเกณฑ์	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องร่วางมาตรฐาน และได้มีการจัดทำใบงานของนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเป็นการประเมินผลของนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1) มีค่าเท่ากับ 81.74 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยรวม (E_2) มีค่าเท่ากับ 92.61 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าประสิทธิภาพ 81.74/92.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนาทักษะร่วางมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

เมื่อนักเรียนได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องราวมาตรฐาน (เพลงงามแสงเดือน) นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติทำรำได้ดีขึ้น ดังนี้ นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติทำรำได้อย่างถูกต้อง อ่อนช้อย สวยงาม สอดคล้องเข้ากับจังหวะเพลง และมีความพร้อมเพรียงกันในกลุ่มเป็นอย่างดี รวมถึงนักเรียนทุกคนตั้งใจกระเบนได้อย่างสวยงามในวันที่เรียนและสอบปฏิบัติ

เมื่อศึกษาทักษะเรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้วยสถิติทดสอบทีแบบอิงเกณฑ์ สำหรับการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มเดียว (One Sample t – test) สำหรับการวิเคราะห์ต้องกำหนดสมมติฐานในการทดสอบ ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ร้อยละ 80

กำหนดสมมติฐานในการทดสอบ นักเรียนที่เรียนเรื่องราวมาตรฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ 2 ทักษะเรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

	n	$\bar{X}$	S	t	p
กลุ่มเป้าหมาย	46	27.78	2.56	10.00	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 2 ทักษะเรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาทักษะเรื่องราวมาตรฐานโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีคะแนนทักษะเรื่องราวมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 27.78 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56 มีค่า p น้อยกว่า .05 ซึ่งแปลผลว่าปฏิเสธสมมติฐาน $H_0 : \mu \leq 24$ จึงยอมรับ สมมติฐาน $H_1 : \mu > 24$ นักเรียนมีการพัฒนาทักษะเรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มากกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยในการจัดการเรียนสอนนั้น ผู้วิจัยจำนวน 2 คน รับผิดชอบสอนในรายวิชาศิลปะ 3 (ศ 22101) หน่วยการเรียนรู้ เรื่องราวมาตรฐาน เนื้อหาปฏิบัติทำรำเพลงงามแสงเดือน จากประสบการณ์ของผู้วิจัย พบว่า การสอนด้วยวิธีปกตินั้น ทักษะในการเรื่องราวมาตรฐาน (เพลงงามแสงเดือน) ของนักเรียนนั้น ยังไม่ถูกต้องตามกระบวนการทำรำ และจังหวะเพลง และขาดความอ่อนช้อยสวยงาม

จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะเรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 46 คน ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยทักษะเรื่องราวมาตรฐานของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การพัฒนาทักษะเรื่องราวมาตรฐานโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้น เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อภิปรายได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือกันในการฝึกปฏิบัติทำรำ และร่วมกันแก้ไข

ข้อบกพร่อง โดยหลังจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกซ้อมเป็นกลุ่มนอกเวลาเรียน นักเรียนได้สอบปฏิบัติเป็นกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การสอบปฏิบัติของนักเรียน

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Slavin (1995) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทางวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ดีเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะการเรียนรู้ผ่านเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า ซึ่งอยู่ในบริบทของเขตพัฒนาการใกล้เคียง (Zone of Proximal Development: ZPD) ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้ดียิ่งขึ้น

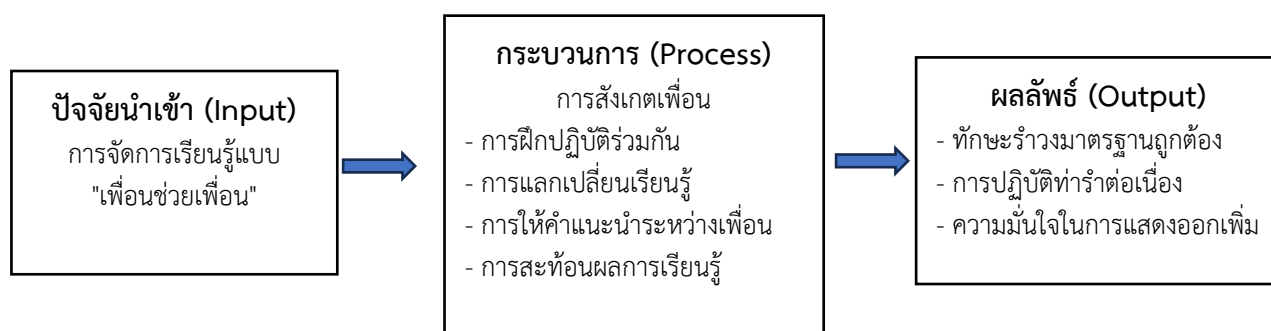
การพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ เฉลี่ยอยู่ที่ 27.78 คะแนน มีคะแนนสูงกว่า 24 คะแนน หรือร้อยละ 80 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นจุดตัดในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบอิงเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย อภิปรายได้ว่าการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนยังช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะด้านนาฏศิลป์ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะร่วมาตรฐานที่ดีขึ้น

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Johnson and Johnson (1999) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยส่งเสริมการพึ่งพาอาศัยกันทางบวก (Positive Interdependence) ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะร่วมาตรฐาน เนื่องจากช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่

เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติ นักเรียนเกิดความกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการปฏิบัติทำร่ำมากขึ้น และส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะร่วมาตรฐานที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาทักษะร่วมาตรฐานโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้เกิดองค์ความรู้สำคัญว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถส่งเสริมการพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความถูกต้องของท่ารำ ความต่อเนื่องของการปฏิบัติ และความมั่นใจในการแสดงออก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสังเกต การฝึกปฏิบัติร่วมกัน การให้คำแนะนำระหว่างเพื่อน และการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติและต่อเนื่อง จากผลการวิจัย สามารถสังเคราะห์เป็นภาพองค์ความรู้การวิจัยดังในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบองค์ความรู้การวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

รูปแบบองค์ความรู้ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ที่สำคัญ ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ (Process) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างหลากหลาย ทั้งการฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน จนก่อให้เกิดผลลัพธ์ (Output) คือ การพัฒนาทักษะร่วมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความมั่นใจในการแสดงออกของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงวิธีการแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น
- 1.2 ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เพื่อส่งเสริมทักษะการปฏิบัติของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 1.3 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์สืบต่อไป

2.2 ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนต่อทักษะด้านอื่นๆ ของผู้เรียน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ หรือความสามารถในการทำงานเป็นทีม

2.3 ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2554). รำวงมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชวลิต ชูกำแหง. (2551). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประพันธ์ ล้วนาค และชูลีรัตน์ ล้วนาค. (2065). การพัฒนาทักษะการออกกำลังกายด้วยทำนานาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา, 1(1), 29-42.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา, 136 (57 ก), 49.

ศุภิตา แชมเพชร. (2543). ผลของการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Johnson, D. W. and Johnson, R. T. (1999). Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning. 5th ed. Allyn & Bacon.

Slavin, R. E. (1995). Cooperative learning: Theory, research, and practice. Allyn & Bacon.

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Harvard University Press.